

Nederlandse Zorgautoriteit

T.a.v. dr. M.J. (Marian) Kaljouw, voorzitter raad van bestuur

Postbus 3017

3502 GA Utrecht

Datum

3 november 2021

I.a.a.: Martijn Peeters en Joep Beckers.

Betreft/ onderwerp

Regeling structurele informatieverstrekking bedrijfsvoering WMG - NZa

Geachte mevrouw Kaljouw,

In 2017 werd het wetsvoorstel (a)Wtza inclusief de wijziging van diverse wetten waaronder art. 40b WMG openbare jaarverantwoordingsplicht ingediend. Het wetsvoorstel beoogt *'maatschappelijke verantwoording af te leggen over de besteding van collectieve middelen'*. Al vanaf het begin van het wetgevingstraject hebben eerstelijnsberoepsverenigingen zwaarwegende zorgen geuit over de insteek en de gevolgen van het wetsvoorstel. Deze zorgen zijn dusdanig van aard dat partijen zich verenigd hebben als Eerstelijnscoalitie (KNMT, LHV, KNOV, KNMP, KNGF, InEen, LVVP, NVM - Mondhygiënisten en ONT) om gezamenlijk op te trekken.

De coalitie heeft de afgelopen maanden intensieve gesprekken gevoerd met het ministerie van VWS en gepleit voor een generieke vrijstelling voor eerstelijnspraktijken en kleine organisaties. De gesprekken hebben geleid tot een gedeeltelijke uitzondering van het pakket aan verantwoordingsvereisten zoals die volgen uit de Regeling Jaarverantwoording WMG voor 27.000 zorgprofessionals in de zorg. Desondanks zijn de consequenties nog altijd fors en worden breed vragen gesteld over nut, noodzaak en inhoud. De ATR heeft zeer kritisch gereageerd en ook in de Tweede Kamer klinkt nog altijd dit geluid.

Tegelijkertijd wordt veel verwacht van zorgverleners en nu specifiek in de coronacrisis, worden grenzen van normale belastbaarheid overschreden en blijven overheid en NZa een beroep doen op ieders inzet. Die inzet mag verwacht worden, maar daarbij is wat hier gebeurt voor ons onbegrijpelijk en onuitlegbaar.

Eenmanszaken en (grotere) eerstelijnsorganisaties benadeeld

Als voorbeeld, zo hebben wij tot onze grote verbazing moeten constateren dat de vervallen verantwoordingseisen voor eenmanszaken alsnog worden opgevraagd via de Regeling structurele informatieverstrekking bedrijfsvoering WMG. Dus ook nog dat wat door het ministerie is geschrapt komt nu via de NZa alsnog terug.

De Eerstelijnscoalitie heeft per mail op 22 oktober een eerste reactie gegeven op de vragenlijst die de NZa ter consultatie heeft voorgelegd. We hebben onze zorgen tijdens de informatiebijeenkomst van 25 oktober gedeeld. Ook voor grotere eerstelijnsorganisaties is de regeling praktisch onuitvoerbaar. Omdat in dat overleg onze zorgen niet zijn weggenomen, achten wij het noodzakelijk om u ook middels deze brief toe te lichten waarom uitbreiding van aanvullende administratieve lasten redelijk noch noodzakelijk is.

Strijdig met VWS-afspraken

Met de aangepaste jaarverantwoording WMG geeft het ministerie van VWS gedeeltelijk gehoor aan de zorgen uit het veld inzake de disproportionele toename van administratieve lasten. Met de inhoud van de vragenlijst druist de NZa in tegen deze afspraken en wordt het ontlastende effect ervan compleet tenietgedaan. Het betreft de volgende punten:

- In zijn geheel herkent de Eerstelijnscoalitie zich niet in de taal en insteek van de vragenlijst.
- De vragenlijst is uitgebreider dan de aangepaste jaarverantwoording WMG. Zo wordt in onderdeel 2d. financiële cijfers opgevraagd bij eenmanszaken om de totale zorgopbrengsten uit te splitsen naar financieringsstroom. Dit strookt niet met de toezegging van de minister om voor eenmanszaken de financiële verantwoordelijkheid te beperken tot slechts een aantal financiële ratio's zoals liquiditeit en solvabiliteit.
- De vragenlijst gaat veel verder dan het afleggen van maatschappelijke verantwoordelijkheid en het mogelijk maken van risico-gestuurd toezicht. De vragenlijst straalt collectief wantrouwen uit en gaat uit van harde fraudeopsporing. Er is geen enkele onderbouwing waarom dit nodig is en welk risico wordt ondervangen. Er is geen onderscheid naar sectoren, iedereen wordt als potentiële fraudeur gezien. Waarom dat is, is ons volstrekt onduidelijk. Het rapport van het IKZ¹ geeft daar immers geen enkele aanleiding voor.
- De vragenlijst is dusdanig uitgebreid dat met beantwoording feitelijk jaarlijks een kostenonderzoek wordt gedaan. Dit strookt in zijn geheel niet met de beoogde doelstelling van het wetsvoorstel en is ook nergens voor nodig. Van een minimale uitvraag is gewoonweg geen sprake.

¹ Tweede Kamer d.d. 25 juni Jaarrapportages IKZ 2020, onderzoek aard en omvang zorgfraude en reactie signaleringsbrief, kenmerk 2020 2371088-1009702-PZO.

- De teksten lijken primair door juristen te zijn opgesteld en zijn voor zorgaanbieders moeilijk leesbaar en te begrijpen. Daarnaast zijn sommige vragen voor veel kleine eerstelijnspraktijken niet te beantwoorden of alleen na ruime tijdsinvestering.
- Bij veel vragen ontbreekt een *toelichting* op het risico of probleem dat de vraag tracht op te lossen. Daarnaast blijft onbekend of 'het probleem' überhaupt speelt binnen de eerstelijnszorg. Dit geldt onder andere voor de vragen 1b, 1c, 2e en 3.

Toename regels jaagt zorgprofessionals weg

Gelijktijdig aan de behandeling van dit wetsvoorstel doen er zich grote uitdagingen voor in de Nederlandse gezondheidszorg. Zo bestaat er een toenemend tekort aan gekwalificeerd zorgpersoneel is de uitstroom groter dan de instroom, hebben veel professionals het gevoel dat zij onvoldoende tijd hebben voor goede zorg en ervaart specifiek de eerstelijnszorg steeds meer problemen met geschikte praktijkopvolging.

De urgentie van deze problematiek is nadrukkelijk ook gebleken tijdens de begrotingsbehandeling van VWS in de Tweede Kamer. Duidelijk werd dat er een toenemende afkeur heerst onder de volksvertegenwoordigers over de lastendruk in de zorg en het opleggen van nog meer regels voor onder andere de eerstelijnszorg in het kader van de jaarverantwoordingsplicht.

De minister geeft aan dat hij streeft naar een verantwoording met een zo beperkt mogelijke lastendruk. Ook de Tweede Kamer wil dat. De NZa lijkt de omgekeerde weg te kiezen en juist geen enkele beperking te maken.

Protest uit de regio's

Uit het recente fraudeonderzoek van RTL 4² blijkt dat zeer duidelijk is waar de dubieuze zorgbedrijven zich voornamelijk begeven. Laat duidelijk zijn, niet in de eerstelijnszorg. Wat legitimeert dat alle eerstelijnszorgverleners aan onnodige en tijdsverslindende verantwoordingsregels worden onderworpen? Ook het ATR stelt dat in het bijzonder nut en noodzaak van de controle- en verantwoordingsinstrumenten, waaronder de verantwoording van de bedrijfsvoering, onvoldoende is aangetoond.

Tegelijkertijd ontstaat er steeds meer protest vanuit de regio's zoals blijkt uit diverse berichten op sociale media (zie bijlage). Regionale eerstelijnsorganisaties maken zich ernstig zorgen om de extra lastendruk die de uitvoering van de verantwoordingsplicht met zich meebrengt voor een toch al overbelaste sector.

²RTL 4 fraudeonderzoek d.d. 29 oktober 2021 <https://www.rtlnieuws.nl/onderzoek/artikel/5262080/dubieuze-zorgbedrijven-fraude-ondermijning-witwassen>

Gezien het bovenstaande ontstaat de indruk dat de extra vragenlijst van de NZa geen prangende problemen oplost maar eerder de bestaande uitdagingen binnen de Nederlandse gezondheidszorg verder onder druk zet. De Eerstelijnscoalitie pleit er dan ook voor om af te zien van het invoeren van de vragenlijst vanuit de NZa. Wat voegt de vragenlijst toe aan de bestaande bevoegdheden en uitvragen van de NZa? Waarom wordt niet gekeken naar het werkelijke sectorale risico en op basis daarvan bepaald of en welke vragen beantwoord moeten worden? En waarom is het eigenlijk nodig dat er extra gegevens worden verzameld, bovenop wat de zorgverzekeraars reeds doen. Zij zijn primair verantwoordelijk voor de rechtmatigheid en nemen die taak serieus, dat merken alle zorgverleners dagelijks nu al.

Waarom-vraag onbeantwoord

Een delegatie van de eerstelijnszorg treedt graag op korte termijn met u in gesprek om in te gaan op de bovengenoemde zwaarwegende bezwaren en in het bijzonder in te gaan op de 'waarom-vraag' van deze extra vragenlijst. Welk probleem wordt hier feitelijk opgelost en zijn er niet reeds afdoende grondslagen en uitvragen mogelijk voor het effectief uitvoeren van risico-gestuurd toezicht door de NZa? Zonder een antwoord op deze vragen is het onmogelijk vast te stellen of de administratieve last die hieruit voortkomt proportioneel, noodzakelijk en juridisch houdbaar is.

Mede gezien uw rol in het programma (Ont)Regel de zorg zien wij uit naar bestuurlijke afstemming, om te werken aan een oplossing voor het voorkomen van deze voor ons tot nu toe onbegrijpelijke en onuitlegbare extra administratieve lastenverzwaring.

Hoogachtend,

Erik Markus
Directeur KNMT

Paul van Rooij
Directeur LHV

Charlotte de Schepper-Kerckhaert
Directeur KNOV

Eric Janson
Directeur KNMP

Heleen Post
Directeur KNGF

Anoeska Mosterdijk
Directeur InEen

Judith Veenendaal
Directeur LVVP

Ellen Bol-Van den Hil
Directeur NVM

Frederik Vogelzang
Directeur ONT